

I.A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettsége nem a ki nem elégített hitelezői követelések teljes összegére áll fenn, hanem csak arra az összegre, amellyel a társasági vagyon a vezető tisztségviselő felróható eljárása folytán csökkent.

II.A vagyonsökkenés nem a befolyt, de le nem könyvelt és nem igazolt módon felhasznált teljes vállalkozói díj bevétellel, hanem annak a vállalkozó tevékenység költségeivel csökkentett részével, azaz a nyereséggel azonosítható.

Alkalmazott jogszabály: Cstv.33/A. § (1) bekezdése

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.059/2013/4.szám

A törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes a F. Építőipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (F.Kft.) fizetésektelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően az ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a társaság vagyona a 14.273.330,- Ft-tal csökkent.

A határozatának indokolásában rögzítette, hogy a Vas Megyei Bíróság 2007. január 17-én jogerős Pf.20.906./2006/2. számú ítéletével 1.760.000,-Ft és járulékai a felperes javára való megfizetésére kötelezte az alperes ügyvezetése alatt álló F. Kft-t.

Az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága a 2003-2005. évekre vonatkozóan a társasági adó- és Áfa-bevallások utólagos ellenőrzése tárgyában lefolytatott vizsgálat alapján összesen 11.327.000,-Ft adókülönböt, bírság, késedelmi pótlék megfizetését írta elő a F. Kft. részére. A határozatot az APEH Központi Hivatal Hatósági Főosztály 2008. február 20-án helybenhagyta.

A cég a fizetési kötelezettségeinek nem tett eleget.

2005. január 25-én az alperes és a házastársa a F. Kft-vel azonos tulajdonosi szerkezettel és tevékenységi körrel L.-É. Kft. néven új gazdasági társaságot alapított.

A Vas Megyei Bíróság 2008. november 19-én jogerős Fpk.15/2008/17. számú végzésével F. Kft. felszámolását rendelte el, a felszámolás kezdő időpontja 2009. április 6. napja. A felszámolási eljárásban benyújtott és a felszámoló által visszaigazolt hitelezői igények összege 14.273.330,-Ft volt, amelyből a felperes 2.068.886,-Ft hitelezői igényt érvényesített.

A Vas Megyei Bíróság 2010. szeptember 1-jén jogerős Fpk.15/2008/34. számú végzésével az egyszerűsített felszámolási eljárást befejezetté nyilvánította, a gazdálkodó szervezetet megszüntette és megállapította, hogy valamennyi hitelezői igény kielégítetlen maradt.

A Szombathelyi Városi Bíróság – 2012. június 12-én jogerőre emelkedett – 9.B.519/2010/36. számú ítéletében az alperes bűnösségét állapította meg 1.rb. adócsalás büntetében, 1.rb. adócsalás vétségében, 1.rb. csődbüntetésben, 1.rb. számviteli fegyelem megsértésének büntetében és 1.rb. magánokirat hamisítás vétségében.

A jelen eljárás anyagává tett büntetőiratokból megállapítható, hogy a F. Kft. 2005. november 17-én vállalkozói szerződést kötött az alperes tulajdonosi érdekeltségében álló L.-É. Kft-vel a S-i P.Inn Hotel belső burkolási, vakolási munkálatainak elvégzésére. Ezen kötelezettségének 2006. június 29-i teljesítési időponttal eleget tett. A munkálatok ellenértékét a L.-É. Kft. 14.395.000,-Ft + 2.879.000,-Ft Áfa összegben az alperes részére megfizette.

A F. Kft. a 17.274.000,-Ft összegű bruttó bevételt eredményező gazdasági eseményt a könyvelésében nem rögzítette, annak adóvonzatát a 2006. évről benyújtott adóbevallásában nem tüntette fel. A cég az adófizetési kötelezettségének nem tett eleget.

A jogerős büntetőítéletben kifejtettek szerint az ügyvezető alperes büntetőjogi felelősségét a fentiekben felsorolt bűncselekményekben az alapozza meg, hogy magatartása következtében a költségvetés bevétele 2006. évben társasági adó adónemben 114.360,-Ft-tal, általános forgalmi adó adónemben 2.879.000,-Ft-tal, külön adó adónemben 9.556,-Ft-tal csökkent, továbbá a L.-É. Kft-vel kötött szerződésből realizált 719.750,-Ft nettó árbevétel eltitkolásával a F. Kft. fizetéseképtelenségének látszatát keltette és ezzel a hitelezők kielégítését ezen összeg erejéig megghiúsította.

A büntetőbíróság a nettó árbevétel összegét büntetőeljárásban beszerzett és – jelen ügyben is csatolt - igazságügyi építési szakértői vélemény alapján határozta meg figyelemmel arra, hogy a F. Kft. a teljes árbevételből kb. 5 % nyereséget realizálhatott.

A társaság 2006-2009. évekre vonatkozó főkönyvi kivonatait alátámasztó alapbizonylatok nem állnak rendelkezésre. A cég iratai, számlái megsemmisültek, mivel megfelelő tárolásukról az alperes nem gondoskodott.

A F. Kft. a 2007. évi mérlege nem került közzétételre.

A jelen eljárásban beszerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény, valamint a rendelkezésre álló 2006. évi főkönyvi könyvelés alapján az állapítható meg, hogy a társaságnál már 2004. évben teljes tőkevesztés következett be. 2005. évtől a cég számottevő gazdasági tevékenységet nem végzett. A saját tőke 2006. december 31-én - 6.354.000,-Ft volt. A társaság kötelezettségei 2004. évtől kezdődően jelentősen meghaladták a teljes eszközértéket. 2006. január 1-jén 8.500.000,-Ft összegű tagi kölcsönből álló kötelezettsége állt fenn a társaságnak, az éves nettó árbevétel 1.009.000,-Ft volt, amelyből 2006. június 30-án az alperes 1.000.000,-Ft összeget tagi kölcsön visszafizetésére fordított. A F. Kft. már 2006. évben fizetéseképtelen állapotban volt.

A törvényszék a módosított kereseti kérelemnek helyt adó ítéletében a Cstv. – felszámolási kérelem benyújtásának időpontjában – hatályos 33/A.§ (1)-(2) bekezdései alapján rögzítette, hogy a letétbe helyezési és közzétételi kötelezettség megszegése következtében beálló, hitelezői érdeksérelem vélelmére tekintettel a felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, és az alperes felróható magatartásával összefüggésben a F. Kft-nél beálló vagyonsökkenés mértékét köteles bizonyítani.

A hivatkozott rendelkezés (2) bekezdése értelmében az alperes kimentette magát annak bizonyításával, hogy a letétbehelyezés elmaradása ellenére hitelezői érdekeket sértő ügyvezetői magatartást nem tanúsított.

A beszerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a F. Kft. már a Cstv.33/A.§. hatálybalépésekor, azaz 2006. július 1-jén fizetéképtelen helyzetben volt, mivel 2006. évre a saját tőkéje - 6.354.000,-Ft-ra csökkent, ezzel szemben a rövid lejáratú - tagi kölcsönből álló - kötelezettségei 7.594.000,-Ft-ot tettek ki.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az alperes azon magatartása, hogy minkét társaság ügyvezetőjeként a fizetéképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő F. Kft-ből a bevételt eredményező építési és gazdasági tevékenységet a L.-É. Kft-be helyezte át, továbbá a L.-É. Kft. által a F. Kft. részére teljesített vállalkozói díjjal sem számolt el, nem alkalmas annak igazolására, hogy az alperes az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megetette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.

A Cstv. 33/A. §. alapján fennálló vélelemmel valamint a könyvszakértői vélemény megállapításaival szemben a kimentés körében az alperes nem tudta bizonyítani, hogy ügyvezetési feladatait a hitelezői érdekek elsőlegessége figyelembevételével látta el.

A vagyonsökkenés mértékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a L.-É. Kft. által kifizetett 14.395.000,-Ft + Áfa összegű vállalkozói díj a társasághoz kimutathatóan nem folyt be, a felhasználása nem bizonyítható, így a társaságnál vagyonsökkenésként jelentkezik.

A Cstv.33/A. §-on alapuló felelősség szempontjából ezen vagyonsökkenés - hitelezők kielégítésének megghiúsulását eredményező - része, azaz 14.273.330,-Ft vehető figyelembe.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes által a szakértői véleménnyel szemben támasztott aggályok nem megalapozottak, új szakértő kirendelését nem teszik szükségessé.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a könyvszakértői vélemény - elsőfokú eljárásban is kiemelt - ellentmondásait a bíróság nem oldotta fel, a bizonyítási eljárást teljes körűen nem folytatta le, ezért döntése megalapozatlan.

Rámutatott, hogy a könyvszakértő figyelmen kívül hagyta a büntetőbíróság által is elfogadott körülményt, miszerint a L.-É. Kft. által teljesített 17.274.000,-Ft kifizetés költségekkel, ráfordításokkal csökkentett része vehető figyelembe a F. Kft. "hiányzó" bevételeként abban az esetben is, ha a kiadások tételenként számlával nem igazolhatók.

Sérelmezte az alperes, hogy a szakértő az álláspontja kialakítása során nem értékelte, hogy a L.-É. Kft. sem gazdálkodott nyereségesen, téves azon szakértői megállapítás, miszerint a tagi kölcsönök rendezése indokolatlan módon megelőzte az egyéb tartozások kiegyenlítését.

A társaság az anyag- és munkadíj számlákat folyamatosan fizette. A cég könyvelésében huzamos ideje nyilvántartott tagi kölcsönök kiegyenlítése szabálytalannak nem tekinthető.

A felperes az ítélet helybenhagyását indítványozta annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés részben megalapozott.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a L.-É. Kft. által teljesített kifizetéssel összefüggésben a F. Kft.-nek 2.879.000,-Ft összegű Áfa, 114.360,-Ft összegű társasági adó és 9.556,-Ft különadó fizetési kötelezettsége keletkezett, amelynek a társaság nem tett eleget. Az elvégzett munkálatok eredményeként a társaságnak 719.750,-Ft nettó bevétele keletkezett, amely a cég könyvelésében nem került feltüntetésre.

A fentiek szerint kiegészített tényállás alapján az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság ügy érdemében elfoglalt jogi álláspontjával, a vagyonsökkenés összegének meghatározása azonban az alábbiakban okán nem helytálló.

Az elsőfokú bíróság által is idézett Cstv.33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól (6.§ (1) bekezdés) annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el (ideértve a környezeti terhek rendezését is), és ezáltal a társasági vagyont a keresetben meghatározott mértékben csökkent.

A fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (2) bekezdés értelmében mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.

Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója (összevont (konszolidált) éves beszámolója) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

A felperes kereseti kérelmében azt állította, hogy a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésében meghatározott időszakban az alperes az ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a társaság vagyona csökkent.

A vagyonsökkenés mértékét előbb a tőkevesztés 9.354.000,-Ft összegében jelölte meg arra figyelemmel, hogy a 2006. december 31-i mérlegadatok szerint a társaság törzstőkéje a megalakulás időpontjában meglévő 3.000.000,-Ft összegről – 6.354.000,-

Ft-ra csökkent, majd a 2010. augusztus 31-i tárgyaláson a vagyonsökkenés mértékét a bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények összegére (14.273.330,-Ft) módosította.

A felperes a beszerzett könyvszakértői vélemény alapján azt állította, hogy a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet már 2004-2005. évben bekövetkezett. Az alperes eljárásának vizsgálata szempontjából azonban csak a Cstv. 33/A.§. hatályba lépését, azaz 2006. július 1. napját követő és a felszámolás kezdő időpontjáig terjedő időszak vehető figyelembe.

A rendelkezésre álló peradatok alapján az állapítható meg, hogy a felperes 2007-ben és azt követően sem tett eleget külön jogszabályban meghatározott letétbe-helyezési és közzétételi kötelezettségének, ezért a Cstv. 33/A. §. (2) bekezdés idézett fordulata alapján vélelem szól a fenti felperesi állítások mellett.

A perben beszerzett könyvszakértői vélemény alátámasztotta, hogy a társaságnál 2006. évben a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet fennállt.

A Cstv. 33/A.§. (2) bekezdése első fordulata alapján - tekintettel a fentiekben idézett vélelemre is - az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a körben, hogy a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a bizonyítási eljárás iratai az alperes kimentése körében bizonyítandó fenti körülményeket nem támasztották alá, azokat kifejezetten cáfolták. Az alperes által hivatkozottak a vélelem megdöntésére nem alkalmasak.

Az alperes azon magatartása, hogy a cég fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetében a L.-É. Kft. által a F. Kft. felé teljesített 17.274.000,-Ft vállalkozói díjjal nem számolt el, annak pontos felhasználása nem igazolt, a hitelezői érdekek sérelmét valósítja meg. A társaság külső hitelezőinek érdeke azt kívánta meg, hogy az alperes a saját követeléséhez – figyelemmel a Cstv. kötelező kielégítési sorrendre vonatkozó szabályaira is –, másokat megelőzően ne jusson hozzá. Ezért az alperes azon – fellebbezésben is hangsúlyozott - érvelése, hogy a L.-É. Kft-től befolyt összeg egy részét a Farkas Kft-t terhelő tagi kölcsön tartozás kiegyenlítésére fordította, még annak bizonyítottsága esetén sem fogadható el a kimentés körében. (Szegedi ítélőtábla Gf.I.30.276/2011/6. számú döntés)

A L.-É. Kft. gazdálkodásának eredményességéből vagy annak hiányából az alperes által a F. Kft. ügyvezetőjeként tanúsított magatartásra vonatkozóan – egyéb peradat hiányában – következtetés nem vonható le, ezért a könyvszakértői vélemény L.-É. Kft-re vonatkozó megállapításai és az ezeket vitató alperesi állítások a perben relevanciával nem bírnak.

Nem eredményezi az alperes mentesülését a könyvelési iratok megsemmisülésére való hivatkozása sem, ugyanis az alperes saját felróható magatartásának tudható be, hogy azok megfelelő őrzéséről nem gondoskodott. (Ptk. 4.§.(4) bek.)

A kimentés sikertelenségére tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperesi ügyvezető nem a hitelezői érdekek elsődlegessége figyelembevételével járt el.

A vagyonsökkenés mértéke tekintetében a fellebbezésben kifejtett érvelés az alábbiak tükrében helytálló.

Az alperes - az elsőfokú eljárásban előadottakat megismételve - a fellebbezésben azt állította, hogy a cég vagyonsökkenésének mértéke nem azonosítható a kétséget kizáróan befolyt, de le nem könyvelt és nem igazolt módon felhasznált vállalkozói díjbevételek – hitelezői követelések összegével megegyező mértékű – részével, hanem a befolyt összeggel összefüggő, azokat csökkentő kiadásokat is figyelembe kell venni.

A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettsége nem a ki nem elégített hitelezői követelések teljes összegére áll fenn, hanem csak olyan mértékben, amilyen mértékben a társasági vagyont a vezető tisztségviselő felróható eljárása folytán csökkent. (BDT.2012.2619. jogeset)

Azon burkolási munkálatok, amelyek bruttó 17.274.000,-Ft ellenértékét a L.-É. Kft. a F. Kft. részére megfizetette, ténylegesen megvalósultak. Ennek ellenkezőjét bizonyító peradat nem merült fel, a felszámolási eljárásban kielégítetlen munkabérlés, vagy alvállalkozói díjbevételek nem kerültek bejelentésre.

Vitathatatlan, hogy egy ilyen természetű építési-vállalkozói tevékenység teljesítésével – akár saját kivitelezésben, akár közreműködők bevonásával végzi azt el a vállalkozó – anyag-, munkadíj-, szállítási-, adó-, járulékfizetési és további egyéb költségek merülnek fel.

A fentiekből következően a F. Kft. a teljesítést követően nem realizálhatta haszonként a teljes vállalkozói díj bevételeit, hanem csak annak költségekkel csökkentett részét, azaz a nyereséget. Ezért a társaságnál előálló és az alperes magatartásából eredő vagyonsökkenés nem a teljes árbevétel, hanem annak haszonként jelentkező, nettó részével azonosítható. Ezt tekintette a büntető ügyben eljáró szakértő is nettó bevételeknek.

A realizált haszon összegét – az azt alátámasztó számlák hiányában - az ítélet a büntetőügyben kirendelt építési szakértő jelen eljárás anyagává tett szakvéleménye figyelembevételével a társaság részére kifizetett összeg 5 %-ban, azaz 719.750,-Ft-ban fogadta el, ugyanis az ítélet e körben abból indult ki, hogy az alperes a vagyonsökkenés általa állított összege tekintetében a vélelemmel szemben a bizonyítási kötelezettségének nem csak a könyvelési adatokkal, vagy az annak alapjául szolgáló számlákkal, bizonylatokkal, hanem a bizonyítás egyéb eszközeivel, azaz a kiadások felmerültét alátámasztó szakértői véleménnyel, illetve tanúvallomásokkal is eleget tehet és eleget is tett. A büntetőeljárás iratai alapot adnak azonban annak megállapítására is, hogy az alperes felróható magatartásával összefüggésben a F. Kft.-nél előálló teljes vagyonsökkenés összegéhez a 719.750,-Ft nyereségen felül a be nem fizetett adók összege is hozzászámítandó. A realizált eredmény számításának alapjául elfogadott fenti szakértői megállapítások, ugyanis a figyelembe vett általános

költségek között számolnak azokkal az adó- és járulék fizetési terhekkel is, amelyek szükségszerűen felmerülnek egy ilyen jellegű és volumenű vállalkozói tevékenységgel kapcsolatosan. Márpedig, ha ezek megfizetése elmaradt – amit a büntető eljárás rendelkezésre álló iratai igazolnak – s azok megtérülésére még a felszámolási eljárás során sem kerülhetett sor, akkor ez az alperesnek betudható hiány (a felszámolt adósnál az ő magatartásával okozati összefüggésben kimutatható vagyonsökkenés) összegéhez hozzászámítandó.

A fentiek alapján az ítéletábra az alperes felróható magatartásával összefüggésben a Farkas Kft-nél keletkezett vagyonsökkenés mértékét a jogerős büntető ítéletben meghatározott összegű adóhiány és a befolyt, de el nem számolt költségekkel csökkentett nettó bevétel, a nyereség összegében határozta meg (2.879.000,-Ft + 114.000,-Ft + 10.000,-Ft + 719.750,-Ft, összesen: 3.722.750,-Ft).

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét – a kifejtettek értelmében – a Pp. 253.§. (2) bekezdés alapján megváltoztatta